

نورالعیون دی

ناشرى: تۈرك يۈردى

مدیری : آق جورہ اوغلی یوسف

پیل ۶ جلد ۱۲ صافی ۱۳۸

۱۲۴۳ روز ۵

۱۳۳ صافی ۱۰

بخور اسرائیل افندیك سؤالنه جواب

باشی بیل ۶ - جلد ۱۲ - صافی ۸۸۰ در .

مثلا بوراده هر کس دن اول (ارسطو) یی ، سو کره (لایب نیچ) ی ، دها سو کره (فانت) ی خاطر لارم . اونلرک برر مهم نظریه لری وار که بنم شو تدقیق ایتمکده بولوندوغم (اسباب علم Moyens de connais.) ایله سیتی سیتی به علاقه داردر . بن - طوغرودن طوغرویه - او مسئله یی تحقیق ایدرکن ، چیقاردیغ نتیجه لرله قطعاً او بوشه مایه جق اولان نظریات و اعتقاداتی (طرح والغا éliminer) ایتمکده مجبورم که کندی فلسفه مک قضایای اساسیه سنی تشکیل ایده جک اولان (دستور formule) لری (و عقیده doctrine) لری تصفیه ایدرک تمامیه (منسجم coordonné) بر سیستم وجوده کتیره بیلیم . بو خصوصده کندی میل و اراده دکل ، تدقیقات واقعه مده ایجابات منطقیه تبعیت ایدرم که ضروری بر حرکتدر . فلسفه مک هیچ بر نقطه سنده تناقض اولماق ایچون بویه طاوور ایتلیم ایجاب ایتدیکی کبی اسلاف و اخلافدن هر هانکی بر فیلسوف ایله دخی حساب کورمک و اونکله هانکی نقطه ده او یوشوب او بوشه مایه جغمی لایقوله آ کلامق ایچون بویه یایمقلغم اقتضا ایدر .

مثلا : تدقیق ایتدیکم شو (اسباب علم) مسئله سنده « تدرییونک حق وارا . » دیمک ، مهم بر شی دکلدر . چوق کشیلر بویه دیمشدر . بن (بیولوژی) ساحه سنده بو مسئله یی تحقیق ایچون بر سبب رجحان بولشم . بونده ده بنم ایچون بر نشانه امتیاز یوق! .. سپنسر و داروین دن چوق سو کره طوغوبده اونلرک آثار و افکارندن مستفید اولماسیدم ، بیلیم بو استقامتی کشف ایده بیلیرمی ایدم؟! اصل بنم یاپدیغم تحقیقات : [بوته پیسته مولوژی مسئله سنی بیولوژی ساحه سنه نقل ، (و) تکامل نظریه سی (théorie de l'évolution) نی رهبر اتخاذ ایتمکله ناصل بر قرار ویره بیله جکمی و کیملردن آریلوب کیملره یاقلاشمغه مجبور اوله جغمی تعیین ایده مک!] در . بنم بو خصوصده اصل مسئله کی کوستره جک بویه بر قراردر . ایشه اونی - قیسه جه - شیمدی عرض ایدیورم :

بو مسئله ، بویه بیولوژی ساحه سنده و تکامل نقطه نظرندن تبع ایدیلیرسه مطلقاً ، شو برایکی قضیه یی تصدیق ایتمک مجبوریته واریر :

(۱) — (بقای شخصی و دوام حیات conservation individuelle et continuation de la vie)

ایچون محیطه مطابقت مجبوری ، عضویتی (تشکیل former) ایتمش در .

(۲) — اوکا (امکان دائره سنده!) اک موافق واک ایی شکلی افاضه ایتمشدر .

(۳) بناء علیه عالم خارجی ایله مناسباتمزه واسطه اولان اجهزه حسیه منزه تماس سایه سنده و عوامل خارجی به

قارشی (عکس عمل réaction) ایتمک صورتیه تکیون ایتمشدر . او تقدیرجه (فعالیت ، عضوی وجوده

کتیرمشدر! c'est la fonction qui a fait l'organe) . فعالیتک منشای ، مبدای و سببی ده انجق

عکس عملدر .

(۴) — حواسمزک تنوعی ، بوتون قوای طبعیه مک انوامی نسبتنده دکل ، عضویمزه بدایتاً

تأثير ايدوبده عكس عملی موجب اولان باشليجه عوامل مؤثره ايله متناسبدر .

(۵) — (philogénique) بر صورتده یعنی تکامل جنسی اعتباريله عضويتك — محیطه انطباق ايدورک — کچيرديکی بو تحولات کنديسنه بر چوق (قابليات aptitudes) قازاندرمش و او قابليات ترقی و (تقسیم اعمال division de travail) ايله — کيتدکجه — تعیین و تمایز ايدوب (ثبت se fixer) ايتمشدر .

(۶) — او حالده اعضای حسیه یی ناصل عکس عمل دیدیکمز (فعالیت fonction) وجوده کتيرمش ايسه ، (فی الحال actuellement) عوامل خارجيه نك تأثیريله (منهیج excité) اولان جهاز حس، حرکت کانهجه، انجق (کندی فطرتنه و انتساجنه کوره conformément à sa nature et à sa structure) اظهار عمل ايدر. خارجهده کی مؤثراتک اوينادینی رول انجق بوما کنه یی حرکت کتيرمش اولمقدن عبارت قالیر .

(۷) — اویله اولونجه علممز — ماهیت اعتباريله — قطعياً و تماماً (انفسی subjectif) در ، وفضله اولورق (صوری formel) در. بناءً عليه (جهاز بصری appareil visuel) م تهیج ايدنجه ضیا سورتنده بر حس طویویورسم ضیا نامه عالم خارجیده مستقلاً موجود بر شی بولوندوغندن دکل ، فعالیت کیردیکی زمان بکا انجق ضیا ورنك احساس ايدیبیلان بر جهازه مالک اولدوغنددر. حتی ضیا و صدا کی — بوتون فیلسوفلرجه (کیفیات ثانیه qualités secondaires) دن اولق اوزره تلقی ایدیلن — (حادثات انفسیه phénomènes subjectifs) ایچون دکل، بالجه حواسمزك اساسی اولان (لامسه le tact) ایچونده فکرم بودر: دیواره طایانجه (مقاومت résistance) حس ایدیورسم، خارجهده مستقلاً موجود (مقاوم résistant) بر (ماده matière) بولوندوغنه شوحم — طوغرودن طوغرویه — دلالت ایتمز . طوغرودن طوغرویه دلالت ایتدیکی شی ، [بنده کی حاسة لامسه نك حین تهیجینه — حسب الفطرت — بویله برطویغو احساس ایتمه قابلیتی] در . بوندنده شو نتیجه جبقارکه (منبع علم la source de la connaissance) بزم اجهزة حسیه مزك تهیجی در . (عامل مهیج l'agent exciteur) خارجدنده کله بیلیر ، باطنندنده .. اونی تحقیق ایتک آریجه بر مسئله فامضه در . واکمز بو سویله دیکم قدری (انفسیه subjectivisme) دعواسنک هم زمین استقادی هم الا صاغلام (دلیل preuve) ی در ؟ بو دلیلی بسیقولوزی علمندن آلدینی ایچون زیاده سیله معتبردر . حاملک خارجدن و یاخود باطنندن کلدیکنی تحقیق ایتدکن صوکره — علی کلا التقديرین — ویريله جک حکم (اقتکاریه صرفه pur idéalisme) ايله (انفسیه) مذهبلینك الاهم و اساسی فرقنی تعیین ايدر وایکسندن برینی رد وابطاله واریر .

(۸) — (تدریب empirisme) ک اک کنیش واک طوغرو مناسی — نجه — philogénique بر ماهیتله تلقی اولونان ماهیتی در . یعنی تکامل جنسی ايله اجهزة حسیه مزك قازانمش بولوندوغنی قابليات راسخه در. بونلر (جلوه شعور la manifestation de la conscience) البته تقدم ایتمشدر. (وجدان جنسی conscience générique) بویله ابتدای خلقتمزدن بری بالتدریب و بناءً عليه بلاشعور حاصل ایتمش بولوندوغمز قابلياتك هیئت مجموعه سیدر. مع مافیه صاحب شعور اولان افرادده دخی حالادوام ایتدکده در . (تجربه expérience) انجق شعور ايله نور بر ساحده عقلک دلالت و نظارتی ايله اوله .

بیلیر . بن بو فرقه پک اهمیت ویریرم ، چونکه (عقلیه) ادعاسی وبالخاصه قانتک الک مهم فکری رد ایتک ایچون بو نقطه کمال امنیت ایله استناد ایدیله بیلیر . نته کیم براز سوکره کوستره جکم .

(۹) — تدریبه بو معنای ویروده تکامل نظریه سی قبول ایدنجه وجدانمک پک قارا کلق ، پک دهرین ، پک انکین بر فضای مبهمات ایچنده بر (سحاب مضی nébuleuse) کبی بر شی اولدوغی تسلیم ایتک یعنی (غیر مشعور فلسفه سی la philos. de l'inconscient) فی تصدیق ایتک ایجاب ایدر . بن بوکا قطعاً قائم .

(۱۰) — بوتون بوقضیه لر اثبات ایدیورلر : (علم la counaissance) انجق بر (اضافت relation) در ، حقیقت اشیا به دائر هیچ بر شی بیلدیره مدیکی دخی یوقاریده عرض ایتدیکم وجهله - fonction nelle یعنی (یعنی فعالیت عضویه نوعندن بر شی) اولماسنددر . ایشه اونک ایچون انجق (صوری formelle) در . بویه اولونجه بنم عالم حقنده کی عالم ، یالکز بنمله او عالم آره سنده کی مناسبتمدن عبارت و او ماهیتده و اوقدردر . یعنی بنمله او عالم آره سنده بر (معادله شخصی - équation persou nelle) تشکیل ایدر . (اضافیت علم بشر la relativité de la coun. humaine) دعواسنک زمین استادی بودر ، و بو دعوا حقی در ؛ و هر وجهله طوغر در . بو معادله نک طرفینی تشکیل ایدن شیرینی (عامل خارجی) ایله (بن le moi) تماماً (مجهول incounu) ابکی (حد terme) تشکیل ایدر ، معلوم اولان آره ده کی (نسبت ثابتة relation fixe) در .

شیمدی ، نپیسته مولوزی نک برنجی مسئله سی بیولوژی ساحه سنده تدقیق ایدرکن واصل اوله . بیلدیکم شونتایچ مهمه یه نظر آ صاحب مسلک فیلسوفلردن هانکیسی رد ، هانکیسی تصویب و قبول ، هانکیسی تعدیل و اصلاح ایله (استمثال assimilable) اید بیله جکی ده تحقیق و تدقیقه مجبوریت الویریر . او وقت تاریخ و فلسفه و تنقید ساحه سینه نقل همت و توجه نظر ایدرک بر چوق تبعاته گیریشیرم که اونلری سزه بوراده ایضاح و شرح ایدوب کوسترمک امکان خارجنده در . یالکز مرا فکزی (نشیه satisfaire) اید بیلیمک ایچون — قیصه جه — بر ابکی مثال ویریم :

مثلا (۳نجی قضیه 3 me. proposition) یه کوره ارسطونک (نرگی یا énergie) نظریه سی پک دوغرو کورونویور . چونکه عضویت بر فعالیت مخصوصه سایه سنده بر شکل مخصوص آلمش اولویور ، و حس او قابلیت سایه سنده انجق او شکل اوزره تعین اید بیلیر ، دیمکدر . (۴نجی) (۵نجی) قضیه لرک مفاد حکمی دخی بونی تأیید ایدر .

کذلک (۸نجی) قضیه ده (تدریب) کیفیت و یردیکم معنای مخصوصه کوره قانتک باشلیجه ادعای باطل کورونویور ، و اونی رد ایتک ایجاب ایدیور . معلومکدر که قانت (علمک مالزمه انشایه la matière de la coun.) سی تجربه ایله تدارک ایتکده اولدوغیزی قبول ایدردی . فقط — معنای حقیقی و اصطلاحی ایله تلقی اولنان — علم ایچون ، یعنی (علم صحیح science exacte) ایچون بو ده و شیرمه معلومات متفرقه پی کافی کورمز ایدی . ده مواد علمیه تجربه دن کلیر اما ، او تجربه پی ترتیب و اداره ایدمک بر عقل لازمدر ؛ او عقلاک ده اول امرده بعض مبادی به توفیقاً تجربه پی ترتیب و اداره ایتمه سی ضروریدر . بناء علیه مبادی مذ کوره (معقولات صرفه) دن اولمق کرکدر .

محصول تجربه اوله‌ماز، چوتکه اونلر هر دزلو تجربه‌یه مقدمدر. ایشه او مبادی‌یه کوره عقل تجربه‌نک پلاتنی یاپار و او تجربه ایله طویلادینی معلوماته (بر شکل منسجم *forme coordonnée*) ویریر. (معماری علم *l'architectonique*) بو ترتیبدر عام صحیح بویله (تشکیلاته مظهر *organisée*) بر طاقم معلومات منسجمه‌در. متفرق ویرا کنده معلوماته - معنای صحیحی ایله - علم دنیله‌مز. دبر ایدی. قانتک منبای فلسفی‌سنده بو ادا تمل طاشی‌در.

اسباب علم مسئله - فی تحقیق ایدرکن، نیم طوغرویدن طوغرویه واصل اولدوغم اونیجه‌گوسترمه بیلیر، حتی اثبات ایده‌بیلیرکه (کانتیزم *kantisme*) بناسنک تمل چوروکدر. باقیکنز ناسل: محیط ایله عضویتک تطابقی - حقنده سویلدکلم طوغرو ایسه (تدریب)، تکامل جنسی اعتباریله - یعنی *philogénéiquement* - البته عقلک ظهورینه زماناً تقدم ایتشددر. بناءً علیه (تدریباً *empiri-* *quement*: قازانمش بولوندوغمز قابلیت جنسیه دخی عقلدن اقدم و عینی جنس افرادی ایچون) کسی و شعورسز (*acquis et inconscient*) خصائل مشترکه‌دن اولمق اعتباریله، اهمدر. چونکه - بالآخره - عقل، انجق بوجمله خصائل زمین استناد ورهر تدقیق اتخاذا ایده‌جکدر. نیم (طبیعت انسانیه *la nature humaine*) دیدیکم، ایشه بوتون افراد انسانیه‌ده مشترک اولان او خصائل و قابلیت جنسیه‌در. بونلرک (غیر مشعور *inconscient*) اولدوغنده بو کون هیچ شبهه قالماشدر. (عقل فردی *l'individu-* *telligence individuelle*) نه یاپارسه یاسین، ناسل پلان تصور ایدرسه ایتسین بو (طبیعت جنسیه) خارجه چیقاماز و خلاقه حرکت ایده‌مز.

او حالده (تدریب) کیفیتنی شو نیم تعریف و ایضاح ایدیشه‌گوده، قانتک معهوداد طاسی قطعاً یا کلشدر. (شعور فردی *conscience individuelle*) غیر مشعور (قابلیات جنسیه *aptitudes génériques*) اوزرینه استناد ایدر. بیله بیله تجربه یاپان و بعضی مبادی ایله ایشه کیریش انجق عقل فردیدر. عقل ایله اداره اولونان (تجربه فردیه *expérience individuelle*) به‌کنجه، اوندی بیله قانتک ادا طاسی بکا تماماً طوغرو کورونمبور. چونکه - ده‌مینه‌بری بیان ایتکده بولوندوغم ملاحظاتدن استدلال اولونه‌بیله‌جکه کورم - بز انجق بر (غایه مرقیه *but visée*) نلک تحقیقی ایچون تجربه‌یه نسبت ایتدیکمز زمان، عقالمز برنهی رولی اویار و تجربه‌یه تقدم ایدر. مثلاً تجارب علیه‌ده حب بویله‌در. تجارب حیاتک انجق یک‌جزئی قسندده بویله اولدوغی واردر. فرضا شفتالی آفاخه اریک آشیلامق کبی که بوراده عقلک تجربه‌یه تقدیمی ودلاتی شبهه کوتورمز. فقط هر کونکی حیاتمیزک وقوعات و حادثاتنی تشکیل ایدن بر چوق حرکت‌مزد - عقلک دلالتی شویله طورسون - شعورک بیله دخی یوقدر. بن هر صباح سوقاغه جیقارکن هانکی آیاغمله ایلمک خطوبی آتدیم ییلیمه‌یورم! سندالیه‌ده اوطو دورکن اک زیاده راحت وضعیتی ناسل آلمش اولدوغمی ده بیلیم‌یورم! چونکه دوشونمیزک او وضعیتی آلمامشدر. صوکره بعضی احوال وجدانیه‌ده تمامیه‌ده بولوندوغمی و بر فعل و حرکت ناسل عزم ایتدیکمی - عقلک حضورینه بناءً - لایق‌یله بیلیم‌کم حالده، نیم التدقیق آکلا - یورم که شعور، (فعلی ایجاب *déterminer l'acte*) ایتهمش، بر (سائقه *impulsion*) شعوری اویاندیرمش و عقل، بالتبعیه حرکت لزومنه قرار ویرم‌شدر. الی آخره... الی آخره...!

او حالده پک این آکلایه بیلیرسکزرکه وسائط علم مسئله سنده (تدریبه empirisme) اداسنی اساساً حقلی و آنحق قابلیات جنسیه اعتباریله طوغرو بولدوغم حالده، (وجدان فردی conscience individuelle) ایچون (مذاهب تاریخیه ecoles historiques) دن هیچ برینک اداسنی ده (منحصراً exclusivement) دوغرو کورم. یوقاریده اشارت ایتدیکم کی محیطه انطباق کیفیتی بنده حالا دوام ایدیور و بوندن بنم خبرم اولم یور. بناء علیه (تدریب) بنده حالا دوام ایتمکده در. سوکره بن بو کون قرق سکز باشنده بر آدم اولدوغم حالده - سوک خلقه سی تشکیل ایتدیکم - سلسله عضویت قدر یاشلیم. چونکه بکا کلتیجه قدر جریان حیات تمادی ایتش و هیچ بر زمان، هیچ بر نقطه سنده سکتیه اوغرامامشدر. او یله اولماسه یدی، بن وجوده کلزدم. او حالده بن - منسوب بولدوغم جنسک و سوک نمره سی اولدوغم سلسله نک بالتدریب قازاندینی قابلیاتک وارث، اولمق حیثیتله - بیوک بر سرمایه مالک اوله رق دنیا یه کلشمدر. اوده بنم دماغم و شخصیت مغویه مدر. دماغمه نلر اولویور؟.. هیچ بیلیورم!.... بیلیدیکم، اولوب بیتدکن سوکره (محضه شعور seuil de la conscience) مدد جلوه کر اولان بعضی حادثاتدن عبارتدر. آنحق اولنری کوره بیلیورم؛ آنحق اولنر قارا کلقدد بر رول اوینویورلر. مغویتمک اک قارا کلک، اک درین یلرلندن هیچ خبرم یوق! حالبوکه بنم بئلکمی تشکیل ایدن، (سجیه اخلاقیه caractère moral) مه صورت ویرن، (سائقلر impulsions) مه مصدر، الهامات و حسابمه منبع اولان، بناء علیه حیاتک بویه اولماسنی (ایجاب déterminer) ایدن ایشته اوراسی در. بو (وجدان تدریبه conscience empirique) در، بوقرا کلک مالدرکه افقارینی هنوز بر بیلن یوق!.. بن مشرق ظلمات و مهمات اولان او کیزلی و مجهول ماله (کوکل) دیورم.

او حالده - جنس ایچون دکل! - فقط فرد ایچون (کشف ضمیر révélation) ی دخی، اسباب علمدن بری اوله رق قبول ایده رم؛ و بو صورتله (صوفیه mysticisme) اداسنه قسماً حق ویره بیلیرم. لکن صوفیه قارشنی بر نقطه ده ضدیتیم بر کالدر: کشف ضمیر دیمک (حقیقت مطلقه vérité absolue) بی کشف ایتک دیمک دکلدر. کوکلمزده مکمون و مندمج اولان مبهماتی - علی الفور - محضه شعوره دعوت ایده بیلمک دیمکدر. واقعا او شیلر دخی حقیقتدر، فقط (حقایق انفسیه vérités subjectives) دنددر. خارجه ده مستقلاً موجود بر طاقم شیلری تمثیل ایتملری لازم کلز. بو احتمالی شدله انکار ایده رم.

کذلک قانت ایله برابر بوتون (عقلیون les rationnalistes) فرقه سی اربابنه دخی - من جهة - حق ویرمکدن چکینم.

- پتندی -

رضا توفیق